שואל ומשיב / הרב יהורם חדד שליט"א

נכתב לעורר לב המעיינים בלבד לא למעשה

שאלה: האם דמי נסיעות הנכללות במשכורת החודשית שייכות לעובד גם אם כשהלך ברגל או שנסע בטרמפ, **תשובה** כתב בספר ואהבת כהלכה-דיני עובד ומעסיק שבשו"ת ישכיל עבדי ח"ה סימן כט דן בבעל הבית שהתחייב לפועל דמי נסיעות והזדמנה לו נסיעה בטרמפ בחינם או שהלך ברגל למקום העבודה, ופסק דאין צריך לקזז או להחזיר דמי הנסיעות מפני שהוא כקונה זכות דמי הנסיעות בכך שמסתכן כשהולך בטרמפ או במה שמזלזל ומטריח עצמו ללילך ברגל. (ע"ע משפטי התורה חלק א סימן לט).וכתב שם שנ"ל כשהמעסיק מבקש קבלות הדין שונה היות והוא מגלה דעתו שהוא מקפיד לשלם עבור הנסיעות של העובד בלבד

שאלה: עובד שמקבל תוספת למשכורת עבור הוצאות אכילה במסעדות האם צריך להחזיר את ההפרשים כאשר מביא ארוחות מהבית **תשובה:** אינו צריך להחזיר את ההפרשים כאשר מביא ארוחות מהבית, אלא אם סיכמו איתו אחרת, בשו"ת מקור חיים סימן כז פסק בהתחייב מזונות לפועל והזדמן לו לסעוד אצל קרובו בחנם, מותר לו לקבל דמי המזונות מבעל הבית. וכן הובא בספר נתיבות שכיר פרק יא הלכה יב. וכיוון שיש מקומות עבודה שמתנים עם העובד שברגע שהוא לא משתמש בזכות קניית הארוחות הוא מפסיד את כספו, וכל התשלום הוא בתנאי שנותן קבלות עבור הקנייה, במקרים אלו הוא חייב לדווח על ההוצאות האמתיות שהיו לו עבור הארוחות בזמן העבודה (ואהבת כהלכה)

משיש לצ"ע מסה הרבים' כמוס בן מכרמה צ"ל

הדלקת נרות
4:17
יציאת שבת
5:29
רבינו תם
6:01

פרשת ויגש

למסור נפשו למיתה ולא להלבין פני חבירו

"וְלֹא יָכֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכֹל הַנִּצָּבִים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל אִישׁ מֵעָלָי וְלֹא עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהִתְוַדַּע יוֹסֵף אֶל אֶחָיו"

במדרש רבה (ב"ר צג, ח) מבואר שיוסף לא התוודע לאחיו בפתע פתאום, כדי שלא ייבהלו ויתביישו. כשראה יוסף שהגיע הזמן להתגלות לאחיו, אמר להם: "אתם אמרתם שאחיו של בנימין מת. אני אראה לכם שהוא חי ואף אביא אותו לכאן". יוסף החל לקרוא בקול: "יוסף, יוסף בן יעקב, בוא לכאן בבקשה!", האחים שמעו זאת והחלו מביטים לכל הכיוונים, לראות מהיכן יבוא יוסף. אמר להם יוסף: "להיכן אתם מביטים? הסתכלו אלי - אני הוא יוסף!", יוסף התגלה לאחיו לאט ובהדרגה כדי שלא לביישם.

וכתוב במדרש (תנחומא ויגש ה) אמר ר' שמואל בר נחמן לסכנה גדולה ירד יוסף שאם הרגו אחיו, אין בריה בעולם מכירו, ולמה אמר "הוֹצִיאוּ כָּל-אִישׁ מֵעָלָי"? אלא כך אמר יוסף בלבו, **מוטב שאהרג ולא אבייש את אחי בפני המצרים**,

אנו רואים מדברי המדרש שיוסף הצדיק להיכנס לסכנה גדולה ובלבד שלא לבייש את אחיו ובאמת כתוב במדרש כשאמר להם שהוא יוסף לא האמינו לו עד שהוכיח להם שהוא יוסף ,וכשנודע להם שהוא יוסף רצו להורגו שחששו שאולי הוא זומם לאבדם, ובא מלאך ופיזרם וכשראו שיוסף אוהב אותם ובכה עליהם נרגעו ולא חששו יותר ,יוסף אמר גשו נא אלי מדוע עשה זאת כדי שבנימין לא ישמע אלא רק אחיו שלא לביישם שהרי בנימין לא ידע מהמכירה .

כמה חמור הוא לבייש ולהלבין פניו של השני

כתוב על תמר היא מוצאת להשרף והיא שלחה אל חמיה הכר נא החותמת והמטה ופתילים אמרה אם יהודה יכיר מעצמו מוטב ואם לוו היא מוכנה להישרף ובלבד שלא לבייש את יהודה ממעשה זה למדה הגמרא מסכת ב"מ דף נט אומרת נֹחַ לוֹ לָאָדָם, שֶׁיַּפִּיל עַצְמוֹ לְתוֹךְ כִּבְשָׁן הָאֵשׁ, וְאַל יַלְבִּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בָּרַבִּים

התוס' במסכת בבא מציעא דף נט אומר היא מוצת לשון הצתה שכבר עמדו ממש להצית בתמר אש ורבי ברוך הספרדי (שיטת הקדמונים) כותב מוצת לשון הצית אש משמע שהחילו לשורפה ומסביר בספר "בניהו" שהיה מקום לומר שאם תמר תצטרך בפועל להישרף בשעת מבחן היא תאמר ליהודה את האמת על פניו ולא תישרף ולכן אומר תוס' שכבר הציתו בה בפועל ולמרות זאת לא גילתה, להישרף כפשוטו ע"כ

אומנם המאירי בברכות פרק תשיעי כתב שאין חיוב למסור נפש כשיטת תוס' אלא כך ראוי להתנהג למסור נפש ולא לבייש יהודי

כתב בספר חמדת הימים ואמרו המקובלים שהמלבין חבירו הוא מתגלגל בשקעות המים בדינו של רוצח.

ביישׁ את עצמו להראות כגנב ובלבד שלא לבייש

לְפָנֵינוּ מַעֲשֶׂה נִפְלָא, הַמַּעִיד עַל גְּדֻלּוּתוֹ שֶׁל אָדָם, שֶׁהֶעֱדִיף לְבַיֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בִּפְשׁוּת גְּדוֹלוֹת, וְהָעִקָּר לֹא לְגָרֵם בּוּשָׁה לַאֲחֵרִים: הִתְכּוֹנְנוּת גְּדוֹלָה נִכְרָה בְּבֵיתוֹ שֶׁל גְּבִיר הָעֲיָרָה. בִּתּוֹ הַמְהֻלָּלָה נִכְנְסָה בִּבְרִית הָאֲרוּסִין, וּבְעוֹד יָמִים מְסֻפָּר, יַחֲגְגוּ בְּנֵי הָעֲיָרָה אֶת שִׂמְחַת כְּלוּלוֹתֶיהָ עִם חֲתֻנָּה הַמְהֻלָּל. הַגְּבִיר הִבְטִיחַ לְבִתּוֹ סְכוּם עָתָק כְּנְדוּנְיָה, וְאֶת הַתַּחֲזִיב לָזוּז אֶת הַגְּזִז לְכָל יְמֵי חַיָּיו, וְגַם יַחֵד לָהֶם דִּירָה מְפֹאֶרֶת.

מִסְפָּר יָמִים לִפְנֵי הַחֲתֻנָּה, הַחָתָן כְּמֵעַט לֹא יָצָא מִפֶּתַח חַדְרוֹ, אֲרוֹן הַסְּפָרִים שֶׁהָיָה עָמוּס בְּסִפְרֵי קוֹדֶשׁ נְדִירִים, רְתָקוּ אוֹתוֹ אֵלָיו, וּלְמַעַט מִסְפָּר אֲנָשִׁים בּוֹדָדִים לֹא רָאָה אִישׁ אֶת פָּנָיו. בְּעֶרֶב שַׁבָּת שֶׁלִּפְנֵי הַחֲתֻנָּה, עָמַד לוֹ הֶחָתָן וְהִשְׁקִיף בְּעַד חַלּוֹן חַדְרוֹ אֶל עֵבֶר בֵּית הוֹרֵי אִשְׁתּוֹ לֶעָתִיד, וְרָאָה שֶׁכֻּלָּם עֲסוּקִים בַּהֲכָנוֹת לְשַׁבָּת, אוֹפִים חַלּוֹת וּמְבַשְּׁלִים תַּבְשִׁילִים. וְהִנֵּה בְּאוֹתָהּ שָׁעָה נִכְנַס לַמִּטְבָּחָה תַּרְנְגוֹל, וְהֵחֵל לְנַקֵּר אוֹתִי שֶׁהוּכְנוּ לְשַׁבָּת. פִּתְאוֹם נִכְנְסָה הַכַּלָּה לַמִּטְבָּח, וְהִבְחִינָה בְּמַה שֶׁעָשָׂה הַתַּרְנְגוֹל, וַתֶּחֱמָתָהּ בָּעֲרָה בָּהּ, וּמִיָּד אָחֲזָה בְּתַרְנְגוֹל וַתָּרָקֵהוּ אוֹתוֹ בְּחֻזְקָה עַל הַקִּיר, וּמֵעֲצֶמֶת הַמַּכָּה, מֵת הַתַּרְנְגוֹל. בְּרֶגַע הֶחְלִיט שֶׁרָאָה זֹאת הֶחָתָן, הֶחְלִיט בְּלִבּוֹ שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְהִנָּשֵׂא לָהּ. מִדּוֹתֶיהָ הָרָחוּמוֹת לֹא יְכֹלוּ לְשַׁאת אֶת אַכְזָרִיּוּתָהּ שֶׁל הַנַּעֲרָה. מִיָּד סָגַר הֶחָתָן אֶת סִפְרָיו וְהָלַךְ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ. טוֹבֵי הַלּוֹמְדִים שֶׁל הָעֲיָרָה שְׁקוּעִים הָיוּ בְּלִמּוּדָם, וְלֹא שָׁמוּ לֵב לֶחָתָן שֶׁפָּסַע לְעֵבֶר קָפֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁנִּצְּבָה עַל הַבִּימָה, וְהֵיתָה מֻלְאָה בְּמִטְבָּעוֹת. הֶחָתָן הֵחֵל מְקָרֵב יָדָיו לְעֵבֶר הַקֻּפָּה, הוּא פָּתַח אֶת הַמִּכְסֶה שֶׁל הַקֻּפָּה, וּלְפֶתַע הִשְׁלִיכָה אַרְצָה. סַךְ הַשֶּׁלֶג בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, וְעֵינֵי הַכֹּל נִנְעֲצוּ בַּבָּחוּר שֶׁהִסְתַּתֵּר מֵאֲחוֹרֵי הַבִּימָה וְנִתְפַּס בְּגֵנֻבָתוֹ. בְּאוֹתָם יָמִים הָיוּ נוֹהֲגִים לִבְנוֹת חֶדֶר מְיֻחָד מִסְּרָגִים, הַמְיֹעָד לְהַעֲנִישׁ אֶת מִי פִּשְׁעָה מַעֲשִׂים שֶׁאֲסוּרִים לַעֲשׂוֹת. אוֹתוֹ חֶדֶר נִקְרָא בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, וְכָל מִי שֶׁעוֹבֵר בְּדֶרֶךְ לְחֻכְּנֵס לְבֵית הַכְּנֶסֶת, הָיָה רוֹאֶה אֶת מִי שֶׁאָסוּר בְּאוֹתוֹ הַחֶדֶר. שָׁבַת הַמַּלְכָּהרְשָׁה אֶת כְּנֵיָּה, וְהַגְּבִיר הַמְתִּין זֶה זְמַן רַב לְחֲתֻנּוֹ שֶׁיִּתְקַלֵּה אֵלָיו לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וּכְשֶׁרָאָה שֶׁחֲתֻנּוֹ אֵינוֹ נִמְצָא, חָשַׁב שֶׁהוּא כְּבָר לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְהִנֵּה כְּשֶׁהִגִּיעַ לְשָׁם הַגְּבִיר, חָשְׁכוּ עֵינָיו בְּרָאוֹתוֹ אֶת חֲתָנוֹ לֶעָתִיד אָסוּר בְּ חֶדֶר... מִיָּד בָּרַר מַה עוֹלֶל חֲתָנוֹ, וְכִשְׁנוֹדַע לוֹ שֶׁנִּפְשׂה לְגֹנֵב, מִיָּד הֶחְלִיט לְבַטֵּל אֶת הַשִּׁדּוּךְ, וּבְמוֹצָאֵי שַׁבָּת, סִלֵּק הַבָּחוּר מֵהֶעָרֶה. כְּשֶׁשָּׁב הֶחָתָן אֶל בֵּית הוֹרָיו הַנִּדְהָמִים שֶׁשָּׁמְעוּ מִפִּיו אֶת דְּבַר הַמַּעֲשֶׂה, שְׁאֲלוּהוּ מַדּוּעַ עָשָׂה כֵּן? הֵשִׁיב לָהֶם הַבֵּן: לֹא עָלָה בְּדַעְתִּי לְבַיֵּשׁ בַּת יִשְׂרָאֵל וּלְהוֹדִיעַ לָהּ שֶׁאֵינִי מוֹכֵן לְהִתְחַתֵּן אִתָּהּ בְּגִלַּל שֶׁרָאִיתִי אֶת אַכְזָרִיּוּתָהּ, וּלְכֵיכָךְ הֶעֱמַדְתִּי פָּנִים כְּנֶגֶד, כְּדֵי שֶׁיְּבַיְּשׁוּ אוֹתוֹ וַיְזַרְזוּ אוֹתִי מֵהַקְּהִלָּה, וּבְכָךְ יִתְבַּטֵּל הַשִּׁדּוּךְ בְּלִי לְפַגֵּעַ בַּכַּלָּה... חֲלָפוּ שָׁנִים, וְהֶחָתָן הַנֶּעֱנֶה הִתְפָּרְסֵם בָּעוֹלָם הַיְּהוּדִי כְּרַבִּי הָעֲשִׁיל מִקָּרָקָא זַצַ"ל, רַבָּם שֶׁל הַשַּׁ"ך וְהַשַּׁפְּתֵי כֹּהֵן], וְהֶ"נֶחְלַשׁ שְׁבָעָה", וְרַבִּים מִגְּדוֹלֵי הַפּוֹסְקִים שְׁלְאַחֲרָיו.

לא לצער דרשן

אל מרן החת"ס סופר זצ"ל נכנס תלמיד ישיבה כששאלתו בפיו :"כבוד הרב, עומדים אנו לפני היציאה לחופשת 'בין הזמנים' בישיבה, ורציתי שהרב יתן לי עצה או חיזוק בדבר בו הכי צריך לדקדק בזמן החופשה". התלמיד היה בטוח כי הרב יאמר לו להתחזק ביותר בחופשה בכיבוד אב ואם, שהרי כעת הוא נמצא יותר בחברתם או אולי בניצול הזמן או בשמירת עיניו ומחשבותיו, אך הרב חשב מעט ואז אמר לו כדברי הללו :"קבלה טובה וחשובה אשר כל אדם צריך לקבל על עצמו בעת אשר נמצא עם הקהל, היא כי בשעה שרב בית הכנסת או דרשן עומד ומוסר דברי תורה לקהל המתפללים, שלא לצאת באמצע הדרשה ולא לעיין באותה עת בספר אחר. על מנת שלא לפגוע בכבודו של הרב. ואף אם הדרשן מדבר בדברים פשוטים וקלים עליך להיזהר יותר מכל שלא להראות כאילו דבריו אינם מעניינים אותך, שזה ממש כפגיעה בו ושפיכת דמו ". דווקא בדבר זה הזהיר החת"ס סופר יותר מכל , לפי שגדולה הבושה והצער של השני יותר מכל המצוות !. היה זה בצהרי היום בישיבת 'כנסת בית יצחק' תלמיד חכם, על מנת לשאת ולתת בדברי חיזוק מישרים, יהודי תלמיד חכם, על מנת לשאת ולתת בדברי חיזוק והתעוררות לתלמידים המתמידים. באיזור 'המזרח' של בית המדרש, ישבו אף כמה מרבני הישיבה. ובראשם ראש הישיבה הגאון הגדול, רבי ברוך בער זצ"ל, והאזינו בשקיקה לדברי המאלפים של הדרשן. והנה, באמצע הדרשה חש ראש הישיבה, כי חייב הוא לצאת מיד על מנת לפנות את גופו, "רק רגע, איך אוכל לצאת באמצע הדרשה של הרב, והרי דבר זה יכול לצערו בחושבו כי אולי דבריו אינם מעניינים אותי?" חשב ראש הישיבה לעצמו והחליט שלא לצאת ממקומו. מרגע לרגע הרגיש ר' ברוך בער כי הוא אינו יכול לעמוד בכך, וכי כל גופו כואב וסובל, אך מה לעשות והרי אם יקום ויצא מהמקום יהא זה זלזול בכבוד הדרשן ובכך אף יוכלו התלמידים ללמוד ממנו כי אין דבריו של הרב הדרשן כל טעם, על כן שראש הישיבה יוצא בזמן הדרשה, עברה עוד דקה ועוד דקה ופניו של ראש הישיבה החלו להאדם מרוב לחץ. בינתיים כשראה הדרשן שפניו של ראש הישיבה אדומות וסמוקות, שמח עד מאוד, בחושבו כי ראש הישיבה כל כך נהנה מדבריו, עד כדי כך שפניו מאדימות מרוב הנאה ושמחה. על כן החליט הוא להאריך את דרשתו בעוד כמה דקות, על מנת להמשיך 'לענג' את ראש הישיבה, ראש הישיבה הרגיש כי עוד מעט והוא כבר קורס. והנה, בשעה טובה ומוצלחת סיים הדרשן את דבריו והודה לציבור, ראש הישיבה קם מכסאו ו... התעלף ארצה!. כולם קפצו לעבר הרב ושפכו עליו מים כשהם חוששים לשלומו. לאחר כמה רגעים התעורר ראש הישיבה ואמר למקורבו, הרב הרמן ז"ל :"אני בסדר, אין מה לחשוש, התעלפתי עקב ההתאפקות הרבה לשירותים". "כיצד יתכן?" תמה הרב הרמן, "יהרי ראש הישיבה יודע את האיסור החמור מהתורה של "בל תשקצו את נפשותיכם". שלא להתאפק בהליכה לשירותים? וכיצד התאפק הרב עד שהגיע למצב של עילפון?" או אז ענה רבי ברוך בער בשוה נורא ומבהילה ואמר :"ידאי הוא כי איסור חמור שהייתי מביש את הדרשן וגורם לתלמידים הרבים לזלזל ולו במעט בדרשה ולכן מוטב לי למסור את נפשי ואף להשליך עצמי לכבשן האש ולעבור על איסור של 'בל תשקצו',ובלבד שלא לגרום לדרשן ולהתביש ואף לא לגרום לתלמידים לזלזל בו". אך אם נבין שה' מקפיד על צערו יותר מכל, ואף בכך אנו עושים עמו חסד, הרי שנמצא חן בעיני ה' ובעיני הבריות.

שבת שלום ומבורך ///

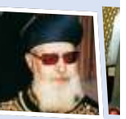

העלון מוקדש לעילוי נשמת טיטה בת אורידה ז"ל

להזהר מאד במצוות כיבוד אב ואם

בפרשיות שלנו אנו רואים את מצוות כיבוד אב ואם כמה היא חמורה ועד כמה צריך להזהר בה רחל אימנו שרצתה להפריש את אביה מעבודה זרה ולכן לקחה לו את התרפים נענעה במיתה כיון שציערה את אביה כך כתוב בזוהר פרשת ויצא הדבר מבהיל אף שהתכוונה למצוות אבל זה גרם צער לאביה נענעה בעונש חמור

יעקב אבינו כיון שלא היה בקרבת אביו יצחק אבינו 22 שנה כנגדם לקח 22 שנה שיוסף נעדר ממנו בצער גדול

יוסף ששמשם את האחים כששאל אותם מה שלום אביכם הזקן ואמרו לו בלשון עבדך אבינו הם לא נענעו כיון שהיה זה חיוב להתבטא כלפי המלכות כך אבל יוסף היה צריך להזהר שלא יצטרכו לדבר כך ולכן נענע שעל כל פעם שאמרו עבדך אבינו ה' ישמור ירד לו שנה שמחייו אמרו לו סך הכל עשר פעמים עבדיך אבינו [אף שאמרו רק חמש פעמים אבל כיון שהמתרגם גם אמר עבדך אבינו חמש פעמים נענע על המתרגם סך הכל עשר פעמים] כנגדם ירדו לו עשר שנים מחייו כל זה כמובן לפום מדרגתם הגבוהה והיה להם בזה הרבה חישובים של מצוות ובכל זאת נעשנו עד כמה חמור כיבוד אב ואם

כתב רש"י ד"ה ויאסר יוסף מרכבתו. הוא עצמו אסר את הסוסים למרכבה, להזדרז לכבוד אביו: רואים את חיבתו של יוסף למצוות כיבוד אב ואם אף שהיה מלך אסר הוא בעצמו את הסוסים למרכבה והתבטל למגרי לפני אביו ולא חס על כבודו כלל למרות היותו מלך על כל מצרים ויש לו אלפי עבדים ומשרתים וזהו ביזיון גדול בשבילו לעשות מעשה כזה אבל לכבוד אביו עשה זאת בשמחה גדולה

הגמרא אומרת שהוקש כבודם של כיבוד הורים לכבוד המקום דהיינו שהמכבד את הוריו כאלו מכבד את הקב"ה והוא הדין הפוך חס וחלילה רב יוסף כהיה רק שומע אם כל לי: בעצם אינני רעב כלל, אלא שלפני הנסיעה נתנה לי אמא את האוכל וציותה עלי לגמור הכל עוד הערב, לכך מזדרז אני... (מגדולי התורה והחסידות עמוד עז. כיבוד הורים המנוקד כג)

לכבד גם הורים שאינם שומרי תורה ומצוות

מעשה שהיה לפני כעשרים וחמש שנה, כשמרן הראשון לציון הרב עובדיה יוסף , טס במסוק מעיר לעיר בלילות של חודש אלול, והנה באחת ממסעותיו הגיע לעיר **אילת**, ולאחר דרשתו בשעת ליל מאוחרת, לן שם בלילה במלון, כדי שלמחרת בבוקר יתן שיחה בבית הספר שמנה כאלף תלמידים. בבוא הרב לבית הספר, דיבר על חשיבות שמירת השבת, שציונו בורא עולם שלא לחללה חס ושלום. ובאמת, כמה מהתלמידים לקחו את הדברים לתשומת ליבם והחליטו לשמור את השבת. אך בעקבות זאת, כמה מאותם תלמידים זלזלו בהוריהם, בטענה שכיון שהוריהם מחללים את השבת, אינם חייבים בכבודם, והגיעו דברים אלו לאוזניו של מרן שליט"א. לשנה הבאה שוב הגיע מרן בחודש אלול לעיר אילת, ונתן שיחה באותו בית הספר, אך הפעם דיבר עמם על "כיבוד אב ואם", ואמר להם הלכה זו, שאפילו ההורים אינם שומרים תורה ומצוות, בכל זאת חייבים לכבדם, שהרי אם לא נכבדם, יתרחקו יותר מהתורה, אך כאשר נכבדם ונראה להם פנים מאירות, יראו כי תורתנו תורת חיים, ומחנכת על עבודת המידות, ועל הכבוד שבין האדם לחברו, ואין ספק שיתקרבו גם הם, בעזרת ה'

כתב הגאון רבי חיים פלאג'י: , **מעשה בשני אחים** שאחד מהם קיים מצוות כיבוד אב ואם כראוי כהוגן וכתקנת חז"ל, ועוד לו אח אחר שלא קיים באביו ובאימו מצוות כיבוד אב ואם ככל הצורך- אותו אח שקיים המצוות של כיבוד אב ואם כדת של תורה האריך ימים ושנות חיים בטוב ובנעימים בבנים ובני בנים גם עושר גם כבוד, ואותו אח אחר שלא קיים מצוות כיבוד אב ואם כראוי ירד פלאים ונצרך לבריות בעניות גדולה והוא נצרך לאח העשיר וגם צרות רבות סבבוהו. יעיין שם, המכבד הוריו זוכה לעולם הזה טוב עושר כבוד וכל טוב

אמא אמרה תאכל לכן אני אוכל לקיים את מצוותה !

האדמו"ר מגור זצ"ל בעל ה'אמרי אמת', באחד הימים נסע ברכבת מוורשא לבילאה, אל בית חותנו, וישב לאורך כל המסע עם גמרא ביד, שקוע בלימודו כדרכו בקודש. על ספסל ממולו ישב יהודי שלא גרע עיניו ממנו ונתמלא התפעלות: התמדה שכזאת! סיפר הלה: בחצי הלילה ראיתי שהרב שולף שעון מחיקו ומפליט מפיו: אוי, כבר קרוב לחצות. מיד הניח גמרתו, הוריד ופתח מזוודתו, הוציא מתוכה כריכים של לחם ובשר, נטל ידיו ואכל בחיפזון רב עד שסיים. תמהתי עליו: מה מקום לאכילה זו באישון לילה? כיון שהרגיש בפליאתי, פנה והסביר לי: בעצם אינני רעב כלל, אלא שלפני הנסיעה נתנה לי אמא את האוכל וציותה עלי לגמור הכל עוד הערב, לכך מזדרז אני... (מגדולי התורה והחסידות עמוד עז. כיבוד הורים המנוקד כג)

לכבד גם הורים שאינם שומרי תורה ומצוות

מעשה שהיה לפני כעשרים וחמש שנה, כשמרן הראשון לציון הרב עובדיה יוסף , טס במסוק מעיר לעיר בלילות של חודש אלול, והנה באחת ממסעותיו הגיע לעיר **אילת**, ולאחר דרשתו בשעת ליל מאוחרת, לן שם בלילה במלון, כדי שלמחרת בבוקר יתן שיחה בבית הספר שמנה כאלף תלמידים. בבוא הרב לבית הספר, דיבר על חשיבות שמירת השבת, שציונו בורא עולם שלא לחללה חס ושלום. ובאמת, כמה מהתלמידים לקחו את הדברים לתשומת ליבם והחליטו לשמור את השבת. אך בעקבות זאת, כמה מאותם תלמידים זלזלו בהוריהם, בטענה שכיון שהוריהם מחללים את השבת, אינם חייבים בכבודם, והגיעו דברים אלו לאוזניו של מרן שליט"א. לשנה הבאה שוב הגיע מרן בחודש אלול לעיר אילת, ונתן שיחה באותו בית הספר, אך הפעם דיבר עמם על "כיבוד אב ואם", ואמר להם הלכה זו, שאפילו ההורים אינם שומרים תורה ומצוות, בכל זאת חייבים לכבדם, שהרי אם לא נכבדם, יתרחקו יותר מהתורה, אך כאשר נכבדם ונראה להם פנים מאירות, יראו כי תורתנו תורת חיים, ומחנכת על עבודת המידות, ועל הכבוד שבין האדם לחברו, ואין ספק שיתקרבו גם הם, בעזרת ה'

כתב הגאון רבי חיים פלאג'י: , **מעשה בשני אחים** שאחד מהם קיים מצוות כיבוד אב ואם כראוי כהוגן וכתקנת חז"ל, ועוד לו אח אחר שלא קיים באביו ובאימו מצוות כיבוד אב ואם ככל הצורך- אותו אח שקיים המצוות של כיבוד אב ואם כדת של תורה האריך ימים ושנות חיים בטוב ובנעימים בבנים ובני בנים גם עושר גם כבוד, ואותו אח אחר שלא קיים מצוות כיבוד אב ואם כראוי ירד פלאים ונצרך לבריות בעניות גדולה והוא נצרך לאח העשיר וגם צרות רבות סבבוהו. יעיין שם, המכבד הוריו זוכה לעולם הזה טוב עושר כבוד וכל טוב

מילי דבדיחותא : שני אריות באפריקה משוחחים בגן החיות: "הצלחת פעם לצאת מכאן?" "כן." "לכמה זמן?" "שבועיים." "איך עשית את זה?" "הסתתרתי בממשל ושם אכלתי פקיד אחרי פקיד ואף אחד לא שם לב שמשהו מוזר עד שבטעות אכלתי את המנקה המסור

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן לסוף ישב באימה ופתח בסוגיא (שבת ל:)

העלון מוקדש להצלחת רפי זגדון שהקב"ה ובני ביתו ימלא את כל משאלות ליבם ויקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותיך וכן הפסוק וכל אשר יעשה יצליח ובביתם תמיד ישרה רק ברכה שמחה ואושר

העלון מוקדש להצלחת כהן שמעון ומרים וב"ב שהקב"ה ימלא את כל משאלות ליבם ויקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותיך וכן הפסוק וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש להצלחת עמי ושושנה כהן ובני ביתם שיתקיים בהם הפסוק "כל אשר יעשה יצליח" וכן הפסוק ובאו עליך כל הברכות האלה ורדפוך והישיגוך

העלון מוקדש להצלחת יצחק חדד ובני ביתו ויקויים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותיך וכן הפסוק וכל אשר יעשה יצליח ובביתם תמיד ישרה רק ברכה שמחה ואושר

העלון מוקדש להצלחת שרה ודוד חניה ובני ביתם שהקב"ה ימלא את כל משאלות ליבם ויקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותיך וכן הפסוק וכל אשר יעשה יצליח ובביתם תמיד ישרה רק ברכה שמחה ואושר

העלון מוקדש להצלחת הדס ודניאל פארנג'י וילדיהם שהקב"ה ימלא את כל משאלות ליבם ויקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותיך וכן הפסוק וכל אשר יעשה יצליח ובביתם תמיד ישרה רק ברכה שמחה ואושר

העלון מוקדש להצלחת \שלום דיאי ובני ביתו ויקויים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותיך וכן הפסוק וכל אשר יעשה יצליח ובביתם תמיד ישרה רק ברכה שמחה ואושר

העלון מוקדש להצלחת יגאל ויפורה צבן ויקויים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותיך וכן הפסוק וכל אשר יעשה יצליח ובביתם תמיד ישרה רק ברכה שמחה ואושר

העלון מוקדש להצלחת יהונתן בן בת שבע ובני ביתו יהי רצון שיתקיים בהם הפסוק "כל אשר יעשה יצליח" וכן הפסוק ובאו עליך כל הברכות האלה ורדפוך והישיגוך

העלון מוקדש להצלחת כהן ובני ביתם שהקב"ה ימלא את כל משאלותיך וכן הפסוק וכל אשר יעשה יצליח

העלון מוקדש לעילוי נשמת טיטה בת אורידה ז"ל

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אהרון דוד ושלמה הוא יברך וישמור ויגצור ויעזור וירומם ויצלח את התורמים היקרים ובני ביתם: חדד אשר, דוד ושרה חניה , צבן יגאל ויפורה ,יצחק ויוכבד חדד, זגדון רפי ואביבה , גד חדד , ישראל וקרין חניה, ציפורה חדד ומשפחתה, חי ואביבה חדד, זבולון וברברה חדד, משה חדד בן ברברה, עמי ושושנה כהן , אליהו ורות נחמה חדד ,שמואל ונורית חדד, כהן ושמעון ומרים, מיכאל ואליס חדד , אליאור ולבנה חניה , עמוס וז'אנל ואוריה חדד, יהונתן בן בת שבע, הדס דניאל פרנג'י ,יוסף ומינה חדד , הרב אבוחצירה ניצן, הרב אסף נתן,הרב אמיתי רפאל , עידן יהושע ורחל, בת שבע חדד , אברהם וסיגלית מסס, ר' יעקב צבאן ,יצחק צבאן, דוד ואילנה ביתן , הרב יעקב אזובים , בוכרים מרים , כהן רחמים וסוזי , כהן עזיאל , עמיאל כהן, שרון ועקנין: זיווג הגון תהילה חניה , ולרפואה שלמה: יוסף בן טיטה, נדב בן רחל , שתורמים לכוללי קול ממון[כולל ערב, כולל יום, כולל לילי שישי, כוללי בין הזמנים, -חדשים]: אב, פסח, שוטרים, ועד ועד ולעלון השבועי מלך מלכי המלכים ברחמיו ישמרם וחייהם מלא שרה ונזק יצילם ובזרע מערכתם ובכל אשר יפנו יצליחו ויבוכו הא-ל מעלילים כל גזירות קשות ורעות ויגזור עליהם הא-ל גזירות טובות וברכות מרובות וזכות התורה תגן בעדם ויומלא כל משאלותם ליבם לטובה, לחיים טובים ומוצלחים ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונהיה תמיד שמחים ומאושרים אכי"ר. לע"נ: יורם בן זילו, רחל בת מזלה, אליהו בין מבריכה, דניאל בן מארי

בן איש חי והליכות עולם פרשת נח –לך לך דיני ציצית

המודגש הוא מרן הרב עובדיה יוסף הליכות עולם

[א] טלית העשויה מצמר רחלים ואלים, וגם הציציות מצמר רחלים חייב מהתורה לכולי עלמא,: ובטלית מצמר גפן ושאר מינים יש פלוגתא שיש אומרים חייב מן התורה, ויש אומרים חייב מדרבנן, וגם לסוברים שחיובו מדרבנן יוכל לברך עליו כמו דמברכין על מצוה דרבנן, ובענין הציציות טוב שישים אותו מין שאם הטלית מצמר גפן ישים פתיליות מצמר גפן אף על גב דלדעת מרן ז"ל יוכל להניח ציציות של צמר רחלים גם בבגדים של שאר מינים, עם כל זה אם הטלית הוא מצמר גפן טוב שיניח בו ציציות ממין שלו שהוא צמר גפן, שיש אומרים שאין פוטרים ציצית של צמר בבגדים של שאר מינים, לכך לצאת ידי חובה פלוגתא הנזכר, יניח הציציות ממין הבגד עצמו ובשאר מינים יש חסרון שבעל העטור והב"ח ז"ל הסוברים שאין לברך אלא על טלית צמר רחלים וחוטי צמר, אבל על טלית של שאר מינים אין לברך אך לא קיימא לן להלכה כוותייהו בזה: ולכן ראוי לכל ירא שמים להזהר בין בטלית גדול בין בטלית קטן ללבוש של צמר רחלים, ויהיו החוטין גם כן מצמר רחלים, ובזה נמצא מקיים מצוות עשה מן התורה ויוצא ידי חובה בציציות אליבא דכולי עלמא בלי שום פקפוק: ובטלית משי יש הסוברים שצריך למשוך אותם לשמה ואם לא מצא ציציות משוכים לשמה יניח ציציות מצמר רחלים

[א.ה דעת הרמ"א שגם שאר מינים הם מהתורה אבל כבר כתב המ"ב שירא שמים יעשה טלית של צמר לכול הדעות ועוד שיש אומרים שבעי לטלית ציציות מאותו מין כגון טלית מכותנה בעי דווקא ציציות רק מכותנה ועוד שדעת בעל העיטור והב"ח שיכול לברך על טלית מצמר רחלים וגם הפתיליוות מצמר רחלים אם כן מדוע להכנס למחלוקת ולכן ראוי גם לנוהגים כרמ"א שיקנו רק מצמר רחלים **[ה"ע נכון להחמיר שהציציות יהיו מעבודת יד והמיקל לצאת ידי חובה בציציות שנטוו לשמה במכונה חשמלית יש לו על מי לסמוך]**

[ו] טלית שאין לה ארבעה כנפות פטורה מן הציצית, ואם היא בעלת חמש כנפות או יותר חייבת, אך לא יטיל ציצית לכל כנפותיה כי אם יטיל לארבעה כנפות בלבד, ויזהר להניח החוטין בארבעת הכנפות המרוחקות זו מזו, כי המרוחקים נופל עליהם שם כנפות טפי, ואם עבר והטיל יותר מן ארבעה כנפות עבר על בל תוסיף כשילבשם, ומכל מקום יזהר להתרחק מטלית כזו ולא ילבש טלית שיש לה יותר מארבע כנפות, אף על פי שמטיל חוטין בארבע בלבד מפני שיש חולקין ופוטרין טלית כזו מן הציצית :

[ז] כנפות הטלית שהם הקרנות שמטילין בהם ציצית, צריך להיות מרובעים דוקא ולא עגולים, שאין עיגול נקרא כנף:

[ח] אם נקרע טליתו יזהר לתפרו תכף שלא יהא בת ששה כנפות, שיש מאן דאמר פטורה מן הציצית כמו שכתבנו לעיל, ואם נקרע רובה ובא לתפרה, צריך לכתחילה להתיר הציציות ויחזור ויתלם אחר התפירה, והטעם משום תעשה ולא מן העשוי אליבא דמאן דאמר דפטרוה, ואף על גב דלא קיימא לן כסברה זו כי מרן ז"ל פסק דחייבת, עם כל זה יש ליזהר בזה לכתחילה:

[ט] סודר שנותנין על הצואר אף על פי שיש לו ד' כנפות ויש בו שיעור ציצית פטור, וכן הוא הדין המלבושים כגון גלימא וכיוצא שיש להם ב' כנפות למעלה סמוך לצואר, וב' כנפות למטה פטורים ומכל מקום ירא שמים יזהר לעשות קרן אחת מהם עגולה דאז בזה יהיה פטור לכולי עלמא, ואף על פי שלא נהגו העולם לחוש על זה המחמיר תבוא עליו ברכה :

[י] מצוה מן המובחר לעשות חוטי הציצית שזורין משמונה חוטין, שיהיו כל חוט משמונה כפול לשמונה, שאז בזה יהיו כל חוטין של ד' כנפות רנ"ו חוטין, רמז לכנפי החיות ולכך כל אדם יזהר לכתחילה בזה:

[יא] יזהר לעשות הטליתות וחוטין של הציציות הכל לבן בין בטלית גדול בין בטלית קטן, רמז לדבר והיו העטופים ללבן, וטליתות שיש בהן צבע מהצדדין לנוי לא איכפת, כי הצבע הוא מעט מן המעט בגוף הטלית דרובו לבן:

[יב] ארבע חוטין של הציצית יתנם בכף הטלית תוך הנקב, כדי שיהיו שם ח' חוטין תלויים מכאן ומכאן, וצריך שיהיה כל חוט משמונה אלו ארכו י"ב גודלים ומודדים במקום הרחב שבגודל,**[שהוא 2 ס"מ לפי הרב חיים נאה]** ומתחילין למדוד אותם משפת הכנף אחר הקשר, אבל כל מה שמונח על הכנף, אין למדוד בכלל החשבון של י"ב גודלים הנזכר ואם ירצה לעשותם יותר מן י"ב גודלים הרשות בידו, ובדיעבד אם הם פחות מי"ב גודלים כשרים,**[ה"ע יש להחמיר שכל השמונה חוטים יהיו לא פחות מי"ב גודלים שלהרבה פוסקים הוא לעיכובא]** וכל שכן אם היה בהם תחלה שיעור י"ב אלא דנתמעטו על ידי רחיצה שנתכווצו דכשרים בדיעבד:

[יג] הי"ב גודלים יזהר לעשותם ארבעה גודלים גדיל, ושמונה גודלים ענף, ואם מוסיף על הגדיל יוסיף גם כן בענף, באופן שידקדק שיהיו הציציות שליש גדיל, ושני שלישין ענף, כי יש טעם בזה על פי הסוד:

[יד] יקשור ראשי כל חוט וחוט של הציציות כדי שלא יתפרדו משזירתן:

[טו] אף על גב שרבנו האר"י היה נוהג לעשות בטלית קטן דוקא ב' נקבים סמוכים זה לזה כעין צורת תנועת צר"י בכל כנף מארבע כנפות, והוציא חוטי הציצית דרך שני הנקבים ההם, באופן שיהיו שני קצוות חוטי הציצית מתגלים בצד אחר החיצון,אנו נהגנו לעשות רק נקב אחד וכן נהג מהרח"ו:

[טז] אין נכון להניח הטלית בלא קיפול בלילה, ואם שכח ולא קפלו ועבר עליו הלילה אז כשלבשנו למחר ינערנו תחלה ,כל אדם יקפל טליתו כל יום אחר תפלה בידו ולא יתננו לשמש לקפלו דקשה למזל, גם יזהר כשיחלוץ הטלית וכן התפילין יחלוץ ביד שמאל שהיא יד כהה, להראות שקשה עליו פרידתו:

[יז] נכון להסתכל בציצית, ויכוין ויצייר במחשבתו כאילו יש חוט מראה תכלת שהוא דומה לרקיע, מפני שאותה הארה לא נפסקה

פרשת לך לך [א] הגדיל יעשהו חוליות חוליות, כל חוליה משלשה כריכות, ובתחלה יקשור ב' קשרים סמוך לכנף, ויכרוך ז' כריכות, ויקשור ב' קשרים אחרים, ויכרוך ח' כריכות, ויקשור ב' קשרים אחרים, ויכרוך י"א כריכות, ויקשור ב' קשרים, ויכרוך י"ג כריכות, ואחר כך יקשור עוד ב' קשרים, והרי סך הכל ט"ל כריכות כמנין 'הוי"ה אחד'

[ב] גוי שתלה חוטי הציצית בטלית, או שעשה החוליות והקשרים הציצית פסולה, לכתחילה אישה לא תטיל הציצית בטלית ולעשות החוליות והקשרים כיון שיש מחמירים, אבל טויה ושזירה עושין לכתחלה על ידי נשים, והקטן דינו כאשה לענין זה, ומיהו כל שהוא בן י"ג שנה ויום אחד יעשה לכתחלה, ואין צריך לבדוק אם יש לו ב' שערות **[ה"ע בדיעבד קטן או אשה שהטילו ציצית כשר]:**

[ג] אם הטיל ישראל ציצית בבגד שלא בכונה פסול, ולכן צריך להתירם ויחזור ויתלם לשם מצות ציצית, ואם הוא שבת שאי אפשר לו להתירם ולקשרם, ואין לו טלית אחרת כשרה יש לסמוך על המתירים ורק לשבת זו, ואחר שבת יתקננה אך לא יברך דספק ברכות להקל וברכות אינם מעכבות ולכן יקח ציצית שמטיל הציצית הוא ירא שמים , ויזהר לומר בפיו מקודם הריני מטיל ציציות אלו לשם מצות ציצית, יען דיש אומרים כל דבר הצריך כונה לשמה צריך להוציא הכונה בשפתיו.**[ה"ע בדיעבד אפילו חישב בדעתו שעושה לשם מצות ציצית כשר לברכה]** וטוב לומר לשם יחוד קודשא בריך ושכינתיה וכו' הריני מוכן להטיל ציציות בארבע כנפות הבגד הזה כמו שצונו ה' אלהינו בתורתו ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם, ונאמר גדילים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה, ויהר"מ ה' אחד ואחד כשם שאנחנו מקיימים מצוה זו בחוטי לבן כך תזכינו לקיים אותה כתקנה בחוטי תכלת ככתוב בתורה ונתנו על ציצי הכנף פתיל תכלת ויהי נועם וכו':

[ד] טוב להזהר שלא לחתוך חוטי הציצית בסכין, על דרך שנאמר לא תניף עליהם ברזל אלא יחתכם בשיניו כשצריך לחתכם:**[אפשר גם בסכין פלסטיק]**

[ה] שאל טלית כדי לעלות לדוכן או לעלות לספר תורה וכיוצא לא יברך עליה, אבל אם שאל לקיים מצות עיטוף בציצית,אם שאלו שלא מדעת בעלים לא יברך עליו דברכות אינם מעכבות וכיון שיש פלוגתא ספק ברכות להקל, אבל אם שאלו מדעת בעלים להתעטף בו לקיים מצות ציצית יוכל לברך דכן המנהג ואין למחות בנוהג לברך, דאמרינן מסתמא נתנו לו במתנה על מנת להחזיר והרי הוא שלו, ומיהו ירא שמים יתרחק מטלית שאולה היכא דאפשר לו, וטליתות של הקדש שמונחים בבית הכנסת בתורת צדקה ללבשם אותם שאין להם טליתות לכולי עלמא יברך עליהם, ואפילו אם לובשן כדי לעלות לספר תורה :

[ו] היום הרוב מקפידים שלא ילבשו אחרים ציצית ותפילין שלהם, ולכן אין ליקח ציצית ותפילין של אחרים שלא מדעת בעלים, אלא אם כן יודע בבירור שהבעלים לא קפדי, אנכי מכיר בעצמי דאנא מאינשי דקפדי בזה והטעמים שונים:

[ז] מותר להתיר הציציות מן הטלית בין גדול בין קטן בשביל הידור מצוה לשום במקומן ציציות חדשים ונאים יותר, אף על פי שאת הציציות הוא משליכם וגונזם ואין מניחם בטלית אחרת שרי משום נוי מצוה, וכן אם נפסק כף אחד ורוצה לחדש ארבעתם בשביל נוי שיהיו שווים ודומין זה לזה, מותר להסיר כל השלשה אחרות ולעשות הארבע כנפות חדשים שיהיו שוים יחד בשביל נוי מצוה:

[ח] אם הכריכות של הציצית עשאם כמספר שם הוי"ה, כי יש שמנהגם בכך ואין נוהגין בכריכות של ט"ל ,מותר להתירם, ואין בזה חשש מוחק את השם

[ט] כשרוצה להתיר הציצית כדי להניח יותר יפים וקשה עליו הטרחא להתירן מותר לחתכם אף על פי שהם נפסדים בזה לגמרי, מיהו יש מחמירין בזה ואוסרים לחתכם וצריך לחוש לדבריהם, ורק בשעת הדחק וצורך גדול יש לסמוך על המתירים :

[י] טלית מצויצת שנחלקה לשני חלקים אסור לחזור לתפרה עם הציציות שבה משום תעשה ולא מן העשוי, כיצד יעשה יתיר הציציות של חלק אחד מהם דוקא, ואחר כך יתפור החלקים יחד ונמצא הוי זה החלק שאין בו ציצית כמו תוספת על חלק הראשון, ואחר כך יעשה ציצית מחדש בחלק הזה שהוא תוספת לראשון:**[ה"ע אם יש בכל חלק שיעור טלית נכון לחוש לבן איש חי שלא לחזור ולתופרה אלא אם כן התיר ציציות של אחד מהם אבל אם אין שיעור האיסור לתופרם יחד הוא מעיקר הדין]**

זוהר הקדוש –רבי שמעון מוריד מיד גשם כשהעולם צריך

מעשה מהזוהר שָׁנִינוּ שֶׁאָמַר רַבִּי יוֹסֵי, פַּעַם אַחַת הָיָה צָרִיךְ הָעוֹלָם לְמָטָר, בָּאוּ לִפְנֵי (רַבִּי שִׁמְעוֹן רַבִּי יֵיסָא וְרַבִּי חִזְקִיָּה וּשְׁאָר הַחֲבֵרִים. מְצָאוּהוּ שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לִרְאוֹת אֶת רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יָאִיר, הוּא וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ. כֵּיוָן שֶׁרָאָה אוֹתָם,.. ואמר רָאִיתִי שֶׁאַתֶּם בָּאתֶם עַל שאין שפע בעולם כיון שיש מידת הדין . אָמַר, אִם לְשֵׁם זֶה בָּאתֶם אֵלַי - שְׁבוּ, שֶׁהֲרֵי הַיּוֹם הִסְתַּכַּלְתִּי, שֶׁיַּחֲזֹר הַכֹּל פָּנִים בְּפָנִים לְשָׁרוֹת.[היינו שירד היום גשם כמה גדול כוחו של הרשב"י רוצה גשם מיד מקבל] וְאִם לַתּוֹרָה בָּאתֶם - שְׁבוּ לְפָנַי. אָמְרוּ לוֹ, לַכֹּל בָּאנוּ לִפְנֵי מוֹרֵנוּ, יִשְׁתַּמֵּט אֶחָד מֵאִתָּנוּ לְבַשֵּׂר לְאַחֵינוּ שְׁאָר הַחֲבֵרִים,[על ירידת הגשם וְאָנוּ נֵשֵׁב לִפְנֵי מוֹרֵנוּ. הָלְכוּ, יחד עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הִגִּיעוּ לְבֵית רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יָאִיר. יָצָא רַבִּי פִּנְחָס וּנְשָׁקוֹ. לרבי שמעון בר יוחאי חתנו אָמַר, זָכִיתִי לְנַשֵּׁק אֶת הַשְּׁכִינָה. אַשְׁרֵי חֶלְקִי. תִּקֵּן לָהֶם מַצְּעֵי מִטּוֹת בְּקִשְׁרֵי קְלִיעָה. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, הַתּוֹרָה לֹא צְרִיכָה כָּךְ. הֶעֱבִיר אוֹתָם, וְיָשְׁבוּ. היינו שתורה לא צריך ללמוד מתוך עידון ולכן ישבו על הרצפה על שטיחים ולמדו אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, טֶרֶם שֶׁנֹּאכַל נִשְׁמַע מִבַּעַל הַתּוֹרָה דָּבָר, שֶׁהֲרֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן, כָּל דְּבָרָיו הֵם בְּנִגְלֶה, הוּא אִישׁ שֶׁלֹּא פוֹחֵד מִמַּעְלָה וּמִמַּטָּה לוֹמַר אוֹתָם. לֹא פוֹחֵד מִמַּעְלָה, שֶׁהֲרֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא הִסְכִּים עַל יָדוֹ. וְלֹא פוֹחֵד מִמַּטָּה, כְּמוֹ אַרְיֵה שֶׁלֹּא פוֹחֵד מִבְּנֵי הַצֹּאן. [פרשת אחרי מות דף נט עמוד ב]

אמרי חז"ל מסכת דרך ארץ פרק ב הלכה כז: אם שמרת פיך מלשון הרע, יהיו כל ימיך בשלום. אומר החפץ חיים כשאדם אינו מוציא מפיו לשון הרע על השני מידה כנגד מידה המלאך שנברא מעוונותיו לא יכול לדבר עליו רע. בילקוט שמעוני (פרשת כי תצא סימן תתקלג) וז"ל: אמר הקב"ה: מכל הצרות הבאות עליכם אני יכול להציל אתכם, חוץ מלשון הרע. משל, לעשיר שהיה אוהב בן כפרי, הלך לשאול בשלומו והיה שם כלב שוטה שנושך את הבריות, אמר אותו עשיר לאוהבו: בני! אם אתה חייב לאדם, אני פורע לך ואל תתחבא ממנו. אבל אם ראית כלב שוטה, ממנו התחבא, שאם נושכך איני יכול לעזור לך. עכ"ל

בזוהר הקדוש (פרשת בשלח ח"ג קסא): "על הכל מוחל הקב"ה חוץ מלשון הרע.

השומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו וזוכה לאור הגנוז שאין מלאך ובריה יכולים לשער צריך להרגיל עצמו לדבר על מה שחפץ אבל לא על בני האבות הקדושים

סיפורים מחזקים – לשון הרע

קראנו בפרשיות שבגלל שיוסף דיבר לשון הרע כפי שאמר רש"י שהיה יוסף מספר דיברי גנות על השבטים לאביו אף שכוונתו היתה לשם שמים, אמר השבטים מזלזלים בבני השפחות לקרותם עבדים נענש לעבד נמכר יוסף כל זה לפום מדרגת יוסף ,ולבסוף זכה למלוכה וחלומותיו התקיימו

נביא כמה סיפורים על גודל מעלת שמירת הפה

ביום הארבעים סגרנו את התנאים לחתונה

בספר שכרן של מצוות מביא : גודל חשיבותו של שמירת הלשון בפני בורא עולם, ולהוריד שפע של הצלחה וסיעתא דשמיא לאדם **נראה מתוך מעשה שהיה וז"ל**: כהורים, אשר עברו בעבר מצבים לא קלים בהשאת ילדיהם, מבקשים אנו בזאת לפרסם סגולה בדוקה ומנוסה אשר יש בכוחה לעורר רחמים במרום ולהחיש ישועה. שמענו את הענין ממשפחה שניסו הכל, הכל, הכל. ולאחר סגולה זו נושעו. אנו כבני אדם איננו יודעים ומבינים דרכי שמים, ברם, למדנו מהם למצבנו אנו, ובי"ה נושענו. יש לנו סיפור אישי בנושא, שנספרו להלן. אך ראשית כל: נבהיר את דבר הסגולה:

"לארגן ארבעים יממות רצופות של שמירת הלשון לזכות פלוני בן פלונית".

דוגמא לחלוקת השעות, מלכתחילה יש הרוצים לקבל על עצמם את כל היממה כולה, אך עד מהרה עלולים להיווכח ש"תפסת מרובה - לא תפסת". יש ללכת בהדרגה, משום כך כדאי לזכות עוד אנשים בעסק, לחלק את היממה לכמה וכמה אנשים, שכל אחד יקבל על עצמו להישמר בשעות הנוחות לו, כך יצטברו ארבעים יממות רצופות, 960 שעות, בהן נמנעו בני אדם מלשון הרע לזכות ישועת פלוני בן פלונית בזיווג הגון במהרה או לענין אחר.

לתועלת הציבור, נסכים לפרט כאן איך חילקנו אנו את היממה בין אחד עשר בני אדם: ראובן קיבל על עצמו לשמור פה את פיו ולשונו מלדבר לשון הרע בשעות שבהן בוודאי יוכל לקיים את הקבלה: מ-: 11:00 בלילה עד 7:00 בבוקר, כך במשך ארבעים יום רצופים. החליט כי בשעות האלה יהיה במטה, כנאמר "אל תחטאו... אמרו בלבבכם... על משכבכם ודומו סלה".

שמעון, המתפלל בדרך קבע בשעה 7:00, קיבל על עצמו להישמר מלה"ר מ-7:00 עד 8:30 במשך ארבעים יום. הוא הכניס בשקית התפילין שלו פתק המזכיר לו שעליו להישמר. לוי, שהינו מלמד הנמצא בכתה מ-8:30 עד 11:00 ברציפות, קיבל על עצמו לארבעים יום לנצור בשעות אלה לשונו מרע. כיון שחשש אולי בכל-זאת עלול הוא להיכשל בין מורים וילדים, ביקש מזוגתו, הנמצאת בדרך כלל אז לבד בבית, שתקבל על עצמה גם היא להישמר בשעות הללו. כך שבכל מקרה תתבצע שמירת הלשון בשעתיים וחצי הללו. יוסף, שהינו סופר סת"ם הנמצא לבדו בחדר בשעות הבוקר, קיבל על עצמו להישמר מ-11:00 בבוקר עד 13:30 בצהרים. שעתיים וחצי של שמירת הלשון לזכות זיווגו של פלוני, במשך ארבעים יום.

חלקה של סבתא, מ-13:30 עד 16:00, השעות שבהן היא נחה בדרך כלל והטלפון מנותק. מחשש שמא תשכח מכך, גם הסבא קיבל על עצמו שמירה בשעות הללו. לתזכורת כיוונו שעון מעורר בכל יום שיזכיר להם את חובת השמירה.

יהודה, מוסר שיעור מ 16:00 עד 17:30 בבית הכנסת, נטל את חלקו בענין בשעה וחצי הללו. זבולון המשתתף בשיעור דף היומי מ-17:30 עד 19:00 קבע לו את חלקו בשעה וחצי בהן עוסק הוא בתורה שמגנא ומצלא. זוגתו, אשר על פי רוב מ-19:00 עד 20:00 עסוקה עם הילדים, בחרה לה את השעה עם הילדים לארבעים יום הבאים.

הקושי הוא מ. 20:00 עד 23:00. שלוש שעות בהן השיחות בבזק מוזלות, וכל הארץ מלאה שיחות מדן ועד באר שבע. נפתלי שקיבל על עצמו שעה אחת, מ-20:00 עד 21:00, החליט כי במהלך ארבעים הימים הקרובים, הוא פשוט מוציא את הטלפון בשעה הזאת, אין טלפונים וחסל. לכשראה שעלול לשכוח מכך - כיון את הסלקום שלו לצלצל בשעה הזו, הצלצול מזכיר לו שעליו להוציא את הטלפון. זוגתו שהגדילה לקבל על עצמה מ-21:00 עד 22:00, החליטה כי בשעה זו, במשך ארבעים יום, היא לא פותחת את הדלת. לא נמנעה מלהסביר את הענין לשכנתה שתמהה על כך שמידי יום בשעה קבועה אינה ניגשת לדלת. השכנה היתה המומה, אף היא הצטרפה לשמירה בשעה זו. בנימין, שקיבל על עצמו להישמר מ- 20:00 עד 23:00, החליט לקבוע שיעור בארבעים הלילות הקרובות לשעה זו. כך יוכל להיות בטוח שבעז"ה ישמר וינצל. בעקבות קבלה זו נמנע מלצאת לחתונה של ידיד, עקב שחשש שמא יכשל. התנצל בפני הידיד בדברים כהוויתם, והלה הבין אותו היטב. כך היינו חבורה של אחד עשר איש, בני משפחה, גיסים ובני דודים, שהתאחדנו סביב השעון, למשך ארבעים יום.

והנה כמה עצות טובות: א. תמיד טוב לאחוז פתק בכיס, בו נאמר: "קבלתי על עצמי להישמר בשעה זו, אנא סייע בידי שלא אכשל". זהו פתק של תפילה לה', פתק של תזכורת. ומועיל מאד כפתק שניתן להציגו בפני חבר המשוחח עמד בשעה "שלך". אל תתבייש, היה גאה, הגבה לבד בדרכי ה'.

ב. בפסק הזמן שכל אחד קיבל על עצמו, בשעה הנוחה לו, יכול הוא לתכנן לעצמו גדרים וסייגים איככה לא יכשל כגון: לא לענות לטלפונים (עבור מה יש תא-קולי) ?, לא לגשת לדלת וכדו'. לקבוע שיעור או עיסוק מסוים.

ג. כדאי שכל אחד שקיבל על עצמו, ישדל עוד אדם שישמר באותן שעות מלשון הרע. כך, אף אם ח"ו נכשל - יש סיכוי שהשעות נשמרו על ידי בן הזוג.

ד. עיקר הקבלה הינה שלא "לדבר" לשון הרע, ושלא "לשמוע" לשון הרע. במקרה חריג שמישהו בסביבתך מדבר, בקש ממנו ברורות שיפסיק לבלתי תיכשל. באם אינך יכול קום והסתלק מן המקום. תגדיל לעשות אם תנסה ללמד זכות בפני המספר על זה שדבר עליו. אך אם אתה מכיר את רוע טבעו של המספר, שכל מה שתכריעהו לכף זכות, הוא יגנהו יותר, בודאי השתיקה בשעת מעשה עדיפה.

ה. יש לזכור במיוחד להישמר בשבתות וערבי שבתות שאז הסדרים של כולם משתנים, אך הקבלה צריכה להישמר בכל תוקף.

התועלת בחלוקת השעות אם קבוצת בני אדם לוקחים על עצמם את ענין שמירת הלשון ברצינות לשעות מוגדרות, אין ספק שזה משפיע עליהם היטב לשאר השעות. מצוה נחקקת בנפש. הטהרה של שמירת הלשון נספגת היטב בנשמה. וזה שזכה לשעתיים נקיות - יודע זאת היטב. מלבד זאת: זה משפיע על הסביבה. אנשים בסביבתך יודעים כי בשעות האלה הם נשמרים בסביבה שלך מלדבר לשון הרע, בכך שלא להרגיז אותך. יהי נא מורא שמים חל עליהם בעקבות מורא בשר ודם: העיקר שההרס הנורא של לשון הרע - ימנע מסביבתנו. יתר על כן: על פי רוב, אנשים רציניים ממשיכים בשמירת הלשון גם לאחר ארבעים היממות - אחר שראו כמה הדבר משפיע עליהם לטובה. ידועה אמרתו של הרב הצדיק רבי יהודה סגל זצ"ל: "אין לך משפחה בעולם שלא נשתנו ענייניה לטובה אחר שקבלו על עצמם להיטיב דרכם בשמירת הלשון".

הגענו לענין זה אחר שהעניינים עם בתנו המבוגרת התנהלו בכבדות, ואחריה חיכה בננו שגם הוא הלך והתבגר. במהלך הפעם הראשונה שערכנו את "ארבעים היממות הללו", התחיל שידוך מסוים לקרום עור וגידים. לבנו התרונן, הודינו להשי"ת בכל לב. ביום השלושים ושמונה נערכו השלבים המכריעים, הצד השני הבטיח לענות לנו תשובה מחרתיים, ביום שבו חל יום הארבעים. היינו נדהמים, איזו שמחה תהיה לכל האחד עשר שהשתתפו - שבדיוק אחר ארבעים היממות ישמעו את הבשורה הטובה, שהם היו לה מליצי יושר בזכות שמירת הלשון. בדיוק ביום הארבעים "נפלה" עלינו תשובה בסגנון הזה: "הכל מוצא חן בעינינו. לא מצאנו כל פגם. אבל ליבנו אומר לנו שזה לא השידוך המתאים". התשובה נפלה עלינו כרעם, בדיוק ביום הזה. ראינו בכך אות ורמז משמים שארבעים היממות הללו לא התנהלו כפי הקבלה, כנראה היו זלזולים. איננו מבינים דרכי שמים, אולם זו היתה התחושה שלנו. התקשרנו אל כל האחד עשר, סיפרנו להם את שקרה, ואכן שמענו שהיו כמה ששכחו כמעט מכל הענין. מיד התחדשנו והתחזקנו מחדש; "אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נכשל בהם". הפעם ביתר שאת. התחלנו מחדש. אחרי ימים ספורים בלבד, עלתה הצעה שהתחילה להתקדם יפה. ביום העשרים ושמונה זכינו בסיעתא דשמיא לשדך את הבת המבוגרת בשעה טובה ומוצלחת. החבורה הנלהבת; שהיתה נרגשת כולה, החליטה אחר מספר ימים כי ימשיכו הלאה ובזכות שמירת הלשון יעזור השי"ת גם עם הבן הבוגר המחכה. התחלנו מחדש באותו ענין ובאותן שעות, היו ניסיונות "אך באנו להיטהר" וסייעו בידנו. אחר עשרה ימים מיום ההתחלה, התחילו עניינים להתקדם. ביום השלושים - שבועות ספורים בלבד אחר שידוך הבת - זכינו ובננו שיחי' היה לחתן. מאז, המלצנו את הענין לכל מכרנו, תוך שאנו מוסיפים כי אנו מוכנים להשתתף וליטול חלק בשעות. מה נאמר ומה נדבר? רואים נסים ונפלאות בכך, ממש ישועות כהרף עין - זאת רק באם הקבלה נלקחת ברצינות ונשמרת היטב. יש לכך עשרות עדים. כנראה שכח שמירת הלשון עצום במרומים. (ספר סם החיים

הגר"א קיבל מכות מהגוי ולא דיבר לשון הרע מסופר על הגאון מוילנא, ששכר עגלון להסיע אותו לעיר הסמוכה. בדרך חלפו ליד שדה של גוי, העגלון ירד מהעגלה, לקח משם חציר עבור הסוס, עלה לעגלה והמשיך לנסוע. כל אותה העת הגר"א לא הרגיש כלום משום שהיה שקוע בלימודו. הגוי בעל השדה, שראה מחלון ביתו כיצד גונבים לו חציר, עלה מיד על סוס, ורדף אחרי העגלה. העגלה נעצרה והגוי התנפל על הגר"א, קרא לו גנב, והכהו בחוזקה. הגר"א, שהבין מה קורה, שתק. כאשר הוא נשאל מדוע שתק, ענה הגר"א: "אם הייתי אומר 'זה לא אני', הגוי היה מבין שהעגלון הוא הגנב, ואז הייתי עובר על אבק לשון הרע, וכל התורה שלמדתי לא היתה עוזרת לי ולא הייתי ניצל מלהתגלגל בכלב" ואמר שזה רמוז בפסוק: "ויקרא לה נובח בשמו" - "לה", ראשי תיבות: "לשון הרע", נובח: שבא בגלגול של כלב נובח.

דיבור קטן ושולי יכול לגרום לפיטורין

ומעשה בחפץ חיים שהלך עם אחד הרבנים לשליחות חשובה באחד המקומות והתארחו אצל איזה משפחה והגישו לפניהם לאכול את הארוחה. והנה ניגשה אליהם בעלת הבית ושאלה אותם אם האוכל טעים או חסר משהו, אמר החפץ חיים האוכל טעים מאוד לא חסר כלום, והשני גם אמר טעים מאוד אבל חסר קצת מלח. אמר לו החפץ חיים אם הייתי יודע שכך יקרה הייתי מיותר על כל השליחות הזו. למה מה עשיתי אמר הרב הנ"ל. אתה דיברת לשון הרע. וכי אתה חושב שבעלת הבית מבשלת יש לה עוזרת ועכשיו היא תלך לצעוק עליה, למה לא שמת מלח הרי את יודעת שרבנים חשובים באים אלינו!! ואז העוזרת תענה לה ודאי ששמתי מלח, ובעלת הבית תגיד לה זאת אומרת שהרב משקר אם כך את אומרת אני מפטרת אותך, אמר לו הרב הנ"ל, הרב מה עשיתי בסך הכל אמרתי שחסר מלח למה אתה עושה כל כך ענין, אמר לו החפץ חיים אם אתה לא מאמין לי קום ובוא אתי למטבח ואיך שהם באו להיכנס הם היו כבר בויכוח סוער ובעלת הבית אמרה לה את מפוטרת אבל אח"כ דיברו עם בעלת הבית שלא תפטר אותה וכן היה.

לא מדבר לשון הרע בכל מחיר

מעשה באברך מבני ברק, שקיבל על עצמו שלא לדבר לשון הרע כלל, ויהי מה. לימים בא אליו אחד ממכריו שיחתום לו ערבות על הלוואה של 100,000$ לשנה. הסכים האברך וחתם. והנה לאחר כשנה קיבל מכתב מבית הדין, המחייבים אותו לשלם את מלוא הסכום, כיון שנעלמו עקבותיו של הלווה. מיודענו לא ידע את נפשו, מה יעשה ואנה יפנה. הלך לחפש את הלווה, שאל וחקר אצל שכניו, ואף הם לא ידעו היכן נעלמו עקבותיו. הוא לא הראה לאשתו את המכתב מבית הדין, ולא סיפר לה למי חתם, כדי שלא יכשל בלשון הרע. ואולם אשתו ניסתה להפציר בו, שיש כאן היתר שזה לתועלת וכיוצא, אך הוא עמד בשלו ולא הסכים לספר בשום אופן. החליט האיש ללוות הלוואות ולהתחיל להחזיר את החוב, וכך במשך תקופה ארוכה התרוצץ מפה לשם ומשם לפה. באחד הימים, קבלו האברך ואשתו הזמנה לחתונה, מבני משפחתה של האשה,הגרים בחו"ל. אל ההזמנה צורפו עבורם שני כרטיסי טיסה. אמר הבעל שאין באפשרותו להצטרף לטיסה, מאחר שהוא טרוד בהלוואות, ולכן אשתו נסעה לבדה. הגיעה האשה לחתונה, והנה היא פוגשת - לא פחות ולא יותר - את אשת הלווה הנעלם, אשר השתמט מן ההלוואה, וברח עם משפחתו לחו"ל. אלא שאשת האברך לא ידעה כלל שלפניה עומדת אשת ה"מבוקש" בכבודה ובעצמה... היא דיברה עמה יפה: איפה אתם, לא רואים אתכם, היכן נעלמתם. השתוממה האשה עד מאוד, היאך היא מקבלת יחס כה יפה ומכובד, כיצד ומדוע מי שאמורה להיות לה כאויבת, מתייחסת אליה כאוהבת?! הוסיפה אשת האברך וסיפרה לתומה, שיש להם הרבה חובות, ובשל כך בעלה נשאר בארץ ישראל, והיא באה לחתונה לבדה... אשת הלווה הנדהמת בקשה ממנה מספר טלפון, והבטיחה להיות בקשר. הלכה זו האשה לבעלה וסיפרה לו את סיפור הדברים. שניהם התמלאו התפעלות עצומה מן האברך היקר, אשר לא סיפר לאשתו מאומה על הלווה אשר הותיר אותו עם חובות כל כך עצומים. מיד הלכו וארגנו את מלוא הסכום - 100,000$, והביאו לה במעטפה סגורה שתתן את המעטפה לבעלה.